

Облік та оподаткування

УДК 657.1:658.14

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011492>

**Розробка інноваційних інструментів для бухгалтерського обліку в
малому та середньому бізнесі України**

Манухіна Марта Юрїївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6852-4906>

Тацій Інна Валерїївна,

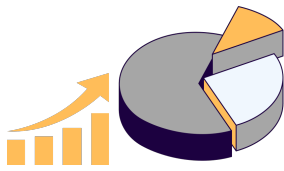
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-1138-7100>

Серікова Ольга Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0410-1242>

Прийнято: 08.10.2024 | Опубліковано: 29.10.2024

Анотація: У сучасних умовах розвитку цифрової економіки інноваційні технології бухгалтерського обліку набувають особливого значення, оскільки сприяють підвищенню ефективності управління, конкурентоспроможності підприємств та адаптації до швидких змін ринкового середовища.

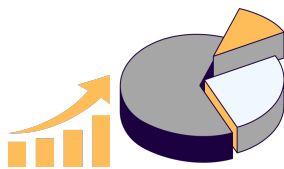
Впровадження новітніх облікових інструментів є необхідним кроком для забезпечення стійкого розвитку малих і середніх підприємств в Україні, проте потребує адаптації до місцевих умов.

Метою дослідження є аналіз сучасних інновацій у сфері бухгалтерського обліку, що використовуються у світовій практиці, дослідження переваг і викликів впровадження інноваційних облікових інструментів для українських підприємств та розроблення рекомендацій щодо їхньої інтеграції в систему обліково-аналітичної підтримки малих і середніх підприємств в Україні.

У статті використано такі методи, як порівняльний аналіз, синтез, системний підхід і моделювання для вивчення світового досвіду впровадження інновацій у бухгалтерський облік та визначення їхньої ефективності для українського бізнесу.

У результатах дослідження виокремлено ключові інновації, що використовуються в сучасній світовій практиці бухгалтерського обліку, зокрема автоматизація процесів обліку, впровадження хмарних облікових платформ, використання технологій великих даних та блокчейн-технологій. З'ясовано, що ці технології можуть значно підвищити ефективність та оперативність облікових процесів, оптимізувати управління фінансовими ресурсами та покращити управлінські рішення. Водночас для українських підприємств, особливо в сегменті малого й середнього бізнесу, існують певні виклики, пов'язані з фінансовими витратами на впровадження цих технологій, та недостатньою кваліфікацією персоналу.

У висновках стверджується, що застосування інноваційних облікових технологій може значно підвищити конкурентоспроможність українських підприємств, проте їх ефективне впровадження потребує адаптації світового досвіду до локальних умов. У статті надано рекомендації щодо інтеграції новітніх облікових інструментів, які сприятимуть оптимізації обліково-аналітичної діяльності малих і середніх підприємств, підвищенню їхньої продуктивності та вдосконаленню управлінських рішень.

Ключові слова: обліково-аналітична підтримка, стратегічне управління, фінансові звітність, цифрова трансформація, хмарні технології, блокчейн; штучний інтелект; аналітика даних.

Development of Innovative Tools for Accounting in Small and Medium-Sized Businesses in Ukraine

Marta Manukhina,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6852-4906>

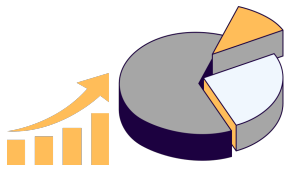
Inna Tatsii,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-1138-7100>

Olha Serikova,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-0410-1242>

Abstract: In the modern conditions of the development of the digital economy, innovative accounting technologies are of particular importance, as they contribute to the improvement of management efficiency, competitiveness of enterprises and adaptation to rapid changes in the market environment. The introduction of the latest accounting tools is a necessary step to ensure the sustainable development of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Ukraine, but it requires adaptation to local conditions.

The purpose of the study is the analysis of modern innovations in the field of accounting used in global practice, the study of the advantages and challenges of the introduction of innovative accounting tools for Ukrainian enterprises and the development of recommendations for their integration into the system of accounting and analytical support for SMEs in Ukraine.

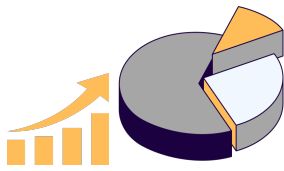
The article uses such methods as comparative analysis, synthesis, systematic approach and modeling to study the world experience of implementing innovations in accounting and determine their effectiveness for Ukrainian business.

The research results highlight key innovations used in modern global accounting practice, including automation of accounting processes, introduction of cloud accounting platforms, use of big data and blockchain technologies. It was found that these technologies can significantly increase the efficiency and effectiveness of accounting processes, optimize the management of financial resources and improve management decisions. At the same time, for Ukrainian enterprises, especially in the segment of small and medium-sized businesses, there are certain challenges associated with the financial costs of implementing these technologies and insufficient qualification of personnel.

The article concludes that the use of innovative accounting technologies can significantly increase the competitiveness of Ukrainian enterprises, but their effective implementation requires the adaptation of global experience to local conditions. The article presents recommendations for Ukrainian SMEs regarding the integration of the latest accounting tools, which will help to optimize accounting and analytical activities, increase productivity and improve management decisions.

Keywords: accounting and analytical support, strategic management, financial reporting, digital transformation, cloud technologies, blockchain; artificial intelligence; data analytics.

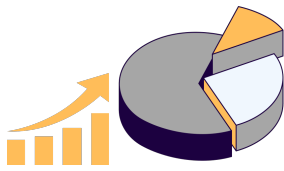
Постановка проблеми. Проблема розвитку інноваційних інструментів для бухгалтерського обліку в малому та середньому бізнесі України є

надзвичайно актуальною в умовах сучасного динамічного бізнес-середовища, яке характеризується постійними змінами ринкових умов, посиленням конкуренції та ускладненням економічних зв'язків. Малий і середній бізнес є важливими складовими національної економіки, що відіграють ключову роль у формуванні експортного потенціалу країни, обсягах валютних потоків та забезпеченні продовольчої безпеки. Для успішного функціонування й розвитку цих підприємств необхідне впровадження сучасної системи обліково-аналітичної підтримки, яка б відповідала вимогам стратегічного управління, забезпечувала оперативність, достовірність та повноту фінансової інформації, що є необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень.

Система бухгалтерського обліку в таких умовах повинна адаптуватися до нових викликів шляхом використання інноваційних інструментів, що дозволяють автоматизувати облікові процеси, підвищити точність та оперативність фінансової звітності, а також знизити витрати на ведення обліку. Проте, попри значні потенційні переваги, більшість підприємств малого й середнього бізнесу в Україні стикаються з такими проблемами, як обмежені ресурси, недостатня обізнаність у сучасних цифрових технологіях та відсутність доступу до ефективних інноваційних інструментів обліку. Розв'язання цих проблем через розробку та впровадження адаптованих до потреб малого й середнього бізнесу бухгалтерських інструментів є нагальною потребою, що визначає подальший розвиток цього сектору та його здатність адаптуватися до викликів і досягати конкурентних переваг на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літератури з питань впровадження інноваційних інструментів у бухгалтерський облік малого й середнього бізнесу України демонструє різноманітність підходів, які наголошують на різних аспектах облікової функції та її ролі в досягненні стратегічних цілей бізнесу.

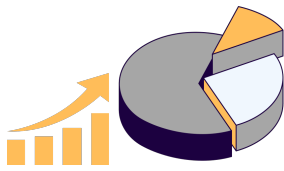

Важливим напрямом досліджень є акцент на значенні гнучкості та адаптивності облікових систем для оперативного реагування на зміни в бізнес-середовищі. Наприклад, О. Vasylchyshyn та співавтори [1], В. Ф. Гарькава, А. Ю. Кліщевська [2], N. Bobro (Н. С. Бобро) [3; 4] вказують на необхідність адаптації бухгалтерського обліку до нестабільних ринкових умов, зокрема шляхом впровадження цифрових інструментів, які забезпечують швидкість обробки та передачі фінансової інформації. На думку науковців, такі інновації дозволяють малим і середнім підприємствам (далі – МСП) швидко реагувати на зміни в економічній ситуації, що критично важливо для забезпечення конкурентоспроможності.

Інша група дослідників, зокрема Л. Пилипенко, О. Тивончук [5], Т. Г. Маренич, Ю. О. Зайцев [6], фокусуються на автоматизації процесів бухгалтерського обліку як ключовому факторі підвищення ефективності управління підприємством. Погляд цих учених підкреслює роль інформаційних систем у мінімізації людського фактора, що сприяє зниженню витрат на ведення обліку та підвищенню точності даних. Важливість цих праць полягає в тому, що вони обґрунтовують практичне значення впровадження автоматизованих систем обліку, особливо для малого та середнього бізнесу, який часто має обмежені фінансові ресурси.

І. О. Крюкова [7], М. М. Бенько та О. В. Сопко [8; 9] досліджують питання інтеграції облікових даних у систему стратегічного управління, акцентуючи на ролі бухгалтерського обліку в прийнятті стратегічних рішень. Науковці розглядають облікові інструменти як основний засіб формування інформаційної основи для розробки довгострокових бізнес-стратегій. Цей підхід важливий для розуміння ролі бухгалтерського обліку як аналітичного інструменту, що підтримує управлінські рішення на всіх рівнях, особливо для МСП, які прагнуть досягти стабільності та конкурентоспроможності.

Загалом, різноманітність підходів до питання інноваційних інструментів у бухгалтерському обліку демонструє його важливість для забезпечення

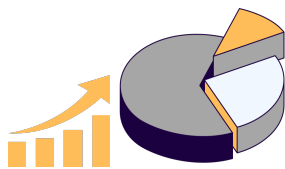
конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу. Аналіз зазначених робіт допомагає сформулювати чітке розуміння того, які аспекти бухгалтерського обліку потребують модернізації, та підкреслює значущість розвитку інноваційних інструментів для забезпечення гнучкості й оперативності облікових процесів у сучасних умовах бізнесу. Ці дослідження закладають основу для подальшої роботи, спрямованої на створення адаптованих рішень для облікової підтримки малого та середнього бізнесу в Україні.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг досліджень у сфері інноваційних технологій бухгалтерського обліку, залишається низка нерозв'язаних питань, які потребують додаткової уваги. Йдеться про розроблення ефективної стратегії інтеграції зарубіжних облікових інноваційних технологій у систему обліку МСП в Україні. Наявні закордонні методології та інструменти часто орієнтовані на економічно розвинені країни, що вимагає адаптації до умов українського ринку, зокрема з урахуванням правових, економічних та соціальних особливостей країни. Ця стаття покликана вивчити переваги й виклики впровадження інноваційних облікових інструментів, а також надати рекомендації щодо їхньої адаптації до українських реалій з урахуванням потреб малого й середнього бізнесу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження інновацій у світовій практиці бухгалтерського обліку, які можуть бути впроваджені в систему обліково-аналітичної підтримки МСП в Україні.

Завдання дослідження:

- 1) проаналізувати сучасні інновації у сфері бухгалтерського обліку, що використовуються у світовій практиці;
- 2) дослідити переваги й виклики впровадження інноваційних облікових інструментів для підвищення ефективності управління та забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств;

3) розробити рекомендації щодо інтеграції інноваційних інструментів у систему обліково-аналітичної підтримки МСП України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній теорії та практиці бухгалтерського обліку інноваційні перетворення набули ключового значення для підвищення ефективності управлінських процесів, автоматизації рутинних завдань та забезпечення вчасного формування фінансової інформації. Інноваційні рішення в бухгалтерському обліку насамперед полягають у впровадженні новітніх програмних продуктів, які дозволяють оптимізувати облікові процеси та скорочувати час на їх виконання.

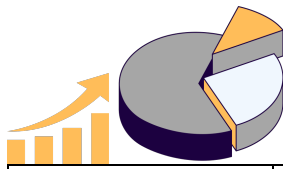
Програмне забезпечення для бухгалтерського обліку є основою сучасної обліково-аналітичної підтримки підприємств. Практично кожне підприємство використовує певний вид облікової програми, що забезпечує автоматизацію основних облікових операцій, точний контроль за господарськими процесами та своєчасну генерацію звітності. За допомогою таких систем, як ERP (Enterprise Resource Planning), підприємства можуть інтегрувати різні функції – від фінансового обліку до управління складом і кадрами, що значно підвищує прозорість і точність облікових даних.

Як зазначає М. М. Бенько, інноваційні рішення в бухгалтерському обліку можна класифікувати за кількома ключовими групами, які відображають різні аспекти їхнього впливу на управлінські процеси (табл. 1).

Таблиця 1

Системна класифікація інновацій у бухгалтерському обліку

Назва	Характеристика
Організаційно-управлінські інновації	Охоплюють нові підходи до організації облікових процесів, що сприяють покращенню управління бухгалтерією й загального управління підприємством. Це може бути впровадження нових методів контролю, обліку та розподілу відповідальності в бухгалтерській службі, що підвищує ефективність та узгодженість управлінських рішень.
Інформаційні інновації	Стосуються технологій обробки та передавання інформації. Хмарні обчислення та великі дані дозволяють значно розширити обсяги й

	швидкість обробки інформації, підвищуючи доступність даних у режимі реального часу.
Економічні інновації	Спрямовані на оптимізацію використання фінансових ресурсів у процесі обліку. Наприклад, упровадження автоматизованих систем дозволяє зменшити витрати на персонал та адміністративні процедури, що може позитивно вплинути на економічні показники підприємства.
Процесні інновації	Пов'язані з автоматизацією конкретних облікових процесів, таких як складання звітності, ведення складського обліку, облік витрат та розрахунок собівартості.

Джерело: складено автором на основі аналізу [8, с. 9]

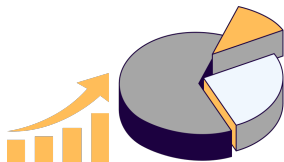
Базисом для більшості інноваційних перетворень у бухгалтерському обліку стали цифрові технології, що привело до появи такого поняття, як цифрова бухгалтерія [10]. Цифрова бухгалтерія характеризується повною інтеграцією інформаційних технологій у всі облікові процеси, зокрема ведення записів, аналіз даних, складання звітності та прийняття управлінських рішень [11].

Сучасна цифрова бухгалтерія має низку ознак, що виокремлюють її в умовах безперервної трансформації бізнес-процесів (табл. 2).

Таблиця 2

Ознаки цифрової бухгалтерії

Ознака	Характеристика
Відмова від паперової бухгалтерії	Це зменшує кількість ручних процесів, пришвидшує обробку даних і забезпечує доступ до інформації в режимі реального часу.
Використання електронного підпису	Завдяки йому підприємства можуть обмінюватися документами дистанційно, економлячи час і ресурси на їх доставлення та зберігання, також мінімізуються ризики, пов'язані з підробкою документів, оскільки підписані файли можна відстежувати й верифікувати.

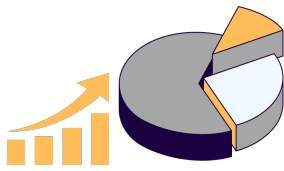
Звітність без відриву від виробництва	Інформація доступна в електронних форматах, що дозволяє вести облік і контролювати показники прямо під час виробничого процесу, не відволікаючись на паперову бюрократію.
Обмежені паперові архіви	Дані зберігаються на захищених серверах, що дає змогу уникнути втрати інформації через фізичне пошкодження або старіння документів. Це також спрощує пошук необхідних записів, оскільки вся інформація доступна в цифровому вигляді.
Нові сервіси для працівників облікових відділів	Автоматизовані системи обліку, аналізу та звітності, доступ до онлайн-консультацій та навчальних ресурсів допомагають бухгалтерам швидко адаптуватися до змін у законодавстві, підвищують їхню продуктивність і сприяють покращенню якості облікових даних.

Джерело: складено автором на основі аналізу [7, с. 54]

Оскільки обсяги статті не дозволяють детально охопити всі аспекти проблеми, зосередимо увагу на розгляді найбільш перспективних інноваційних інструментів бухгалтерського обліку, які можуть значно вплинути на ефективність облікових процесів у малому та середньому бізнесі України.

Використання електронного формату фінансової звітності. Сучасні інновації у сфері бухгалтерського обліку відкрили шлях до електронного формату фінансової звітності, що є складовою технологічної революції 4.0 та відображає перехід на цифрові, структуровані підходи у представленні фінансових даних.

Цифровий формат, зокрема XBRL (eXtensible Business Reporting Language), що був обраний Україною, дозволяє забезпечити єдиний підхід до подання фінансової інформації. Цей підхід відкриває нові можливості для облікових підрозділів, надаючи їм доступ до сучасних аналітичних інструментів, таких як штучний інтелект, машинне навчання та блокчейн. Такі технології здатні значно розширити функціональні можливості облікових

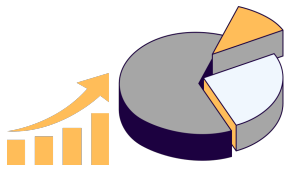
систем, надаючи підприємствам доступ до детального аналізу в режимі реального часу. Це особливо важливо для підприємств, що працюють у динамічних умовах ринку, де необхідність в оперативній і точній обліковій інформації є критичною для успішного прийняття рішень.

Використання цього формату також сприяє автоматичному створенню звітів, що зменшує можливість людських помилок і підвищує ефективність робочих процесів. Це актуально для підприємств, які повинні регулярно подавати звітність державним органам.

Електронний формат забезпечує можливість взаємодії з фінансовими документами за допомогою інтелектуальних технологій та обчислювальної техніки. Звіти, створені у XBRL, доступні для аналізу в глобальній мережі Інтернет у будь-який час та в будь-якому місці. Ця інтерактивність дає можливість автоматизованої взаємодії між бізнес-системами, спрощує передачу інформації між різними організаціями та сприяє швидкому обміну даними.

Водночас цифрова бухгалтерія передбачає новий рівень безпеки облікових даних. Використання блокчейн-технологій, наприклад, забезпечує незмінність записів, що робить їх захищеними від маніпуляцій і шахрайства. Це дозволяє значно підвищити довіру до облікових даних, що є важливим фактором для зовнішніх і внутрішніх користувачів фінансової інформації.

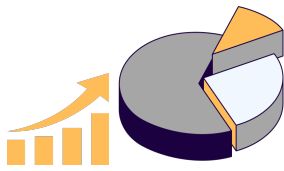
Для України перехід на електронну фінансову звітність має величезний потенціал, адже цей процес уже закладений у законодавство і відповідає міжнародним стандартам. Перші кроки в цьому напрямі зроблено у вигляді затвердження таксономії фінансової звітності на основі міжнародних стандартів, що дозволяє підприємствам і державним органам почати перехід на новий формат. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності 2021» від 12.11.2021 № 595 є підґрунтям для цього переходу [12].

Блокчейн технології. Блокчейн – це розподілена база даних або реєстр, що містить записи про транзакції та події, які не можуть бути змінені без узгодження з усіма учасниками мережі. Це забезпечує високу надійність і безпеку даних, адже будь-яка зміна інформації в одному блоці потребує зміни всіх наступних блоків. Завдяки своїй прозорості та децентралізації блокчейн забезпечує захист даних, зменшує ризики шахрайства та помилок у звітності. Система розподілених даних має значну перевагу порівняно з традиційними централізованими базами, оскільки вся інформація одночасно зберігається в усіх учасників, що забезпечує її актуальність та доступність у будь-який момент [13, с. 448–449].

Спочатку розроблена для обслуговування криптовалютних транзакцій, блокчейн-технологія сьогодні вийшла далеко за межі фінансової галузі. Технологія охоплює різні сфери – від медицини до енергетики, від електронного врядування до платформ мультимедійного контенту. Завдяки автоматизації облікових процесів можливості блокчейну для бухгалтерського обліку є величезними. Він забезпечує надійний спосіб зберігання інформації у вигляді розподіленого реєстру транзакцій, де кожен запис підтверджує попередні ланцюги. Усе це унеможлиблює фальсифікацію даних, забезпечуючи бездоганну прозорість і доступність фінансових записів.

Для України впровадження блокчейну у сфері бухгалтерського обліку є особливо актуальним. Блокчейн, що сприяє посиленню прозорості та надійності даних, міг би стати одним із ключових елементів у протидії корупції. Використання блокчейну для реєстрації та зберігання господарських операцій знижує ризик зловживань і помилок у звітності, які часто виникають через людський фактор, та забезпечує автоматизацію обробки даних. За оцінками компанії Deloitte, об'єднаний реєстр замість окремих транзакційних записів створює систему надійної бухгалтерської інформації, де всі записи розподілені й криптографічно захищені [14]. Це забезпечує високий рівень контролю за фінансовими операціями, надає можливість аудиту в режимі

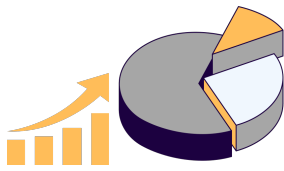
реального часу та зменшує потребу в традиційних аудитах. Така система може забезпечити Україні значне зниження витрат на фінансовий контроль і забезпечити економію державних ресурсів.

Для України, яка робить значні кроки в напрямі цифрової трансформації, блокчейн є однією з ключових технологій для створення ефективного електронного врядування. Використання блокчейну в державних процесах, зокрема в податковій звітності, дасть змогу покращити якість управління, забезпечити оперативний обмін даними та їх надійність. Застосування блокчейну також сприятиме адаптації міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, підвищуючи її інвестиційну привабливість.

З іншого боку, для впровадження блокчейну існують і певні виклики. Необхідне відповідне законодавче регулювання, що встановить чіткі вимоги до використання блокчейн-технологій. Перехід на блокчейн вимагає значних інвестицій в інфраструктуру, а також навчання фахівців, які можуть працювати з новими технологіями. Хоча блокчейн загалом вважається захищеним, він не є повністю невразливим – можливі атаки на окремі елементи системи або ключі доступу до блокчейнів.

Застосування технології безконтактної ідентифікації, зокрема використання QR-кодів, є значним кроком уперед у сфері обліку та управління активами на підприємствах. Завдяки цьому інструменту процес збору та обробки даних про активи стає не лише швидшим, але й надійнішим, що особливо важливо для великих підприємств зі значними матеріальними ресурсами. QR-коди дозволяють ефективно інтегрувати інформацію про активи в єдину базу даних, до якої матимуть доступ усі відповідальні підрозділи підприємства. Завдяки цьому зменшується кількість помилок при передаванні інформації між різними відділами та підвищується швидкість прийняття управлінських рішень [15, с. 320].

На практиці QR-коди вже зарекомендували себе як зручний та інтерактивний спосіб для ідентифікації об'єктів. Вони можуть містити велику

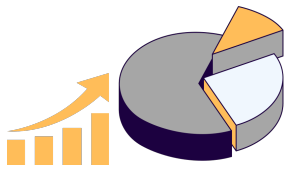

кількість даних, включно з описом активу, його зображенням, інформацією про стан, а також датою останньої інвентаризації. Під час інвентаризації співробітники можуть швидко зчитувати коди за допомогою мобільних пристроїв, що значно прискорює процес перевірки наявності активів і дозволяє автоматично оновлювати дані про їхній стан. Завдяки цьому значно зменшується ризик втрати або пошкодження активів, а також знижується ймовірність помилок у звітності.

Крім того, QR-коди забезпечують можливість мобільного управління активами, що є надзвичайно важливим у випадках, коли активи підприємства розташовані у віддалених місцях або перебувають у русі. Такі мобільні рішення дозволяють співробітникам здійснювати транзакції або вносити зміни в облікову інформацію в реальному часі, що мінімізує затримки у звітності та дозволяє швидко реагувати на будь-які зміни. Ця технологія дає змогу значно економити робочий час, який зазвичай витрачається на ручний облік активів, і спрямовувати його на виконання інших важливих завдань.

В Україні безконтактна ідентифікація поступово знаходить своє застосування, особливо в компаніях, де ефективне управління активами є ключовим для підтримки стабільної роботи та зменшення витрат. Успішний досвід запровадження QR-кодування та інших безконтактних технологій на таких підприємствах підтверджує їхню ефективність та доцільність. Попри первинні інвестиції в обладнання та програмне забезпечення, компанії зазначають значні довгострокові переваги від використання цих інструментів: зниження витрат на ремонт та заміну обладнання, швидку обробку інформації й підвищення рівня організації облікових процесів [15, с. 320].

Отже, стрімкий розвиток технологій та збільшення обсягів цифрової інформації, які є невід'ємною складовою сучасної економіки, стимулюють активну трансформацію бухгалтерської науки, оновлення її методологічних засад та організаційних підходів до облікових процесів. Це підвищує роль бухгалтерського обліку як основного інструменту управління економічними

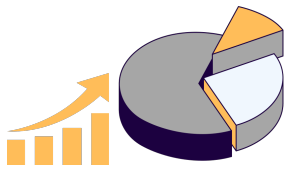

ресурсами та сприяє підняттю статусу й престижу професії бухгалтера в умовах цифрового суспільства.

Розвиток цифрової економіки та впровадження інноваційних технологій створюють основу для формування нової парадигми обліку, яка поступово набуває чітких контурів. З огляду на це, особливого значення набувають новітні наукові здобутки, які спрямовані на розробку нових концепцій та методів, що відповідають вимогам сучасного інформаційного середовища. Розширення інструментарію обліку, розробка спеціалізованих його видів і запровадження інноваційних методів аналізу є важливим кроком на шляху до вдосконалення облікової системи, що покликана відповідати викликам інформаційного суспільства.

Висновки. У результаті здійсненого аналізу ми дійшли висновку, згідно з яким глобальні тенденції цифровізації значно впливають на еволюцію облікових систем. Розвиток технологій штучного інтелекту, машинного навчання, автоматизації процесів, а також використання хмарних рішень та великих даних є основними напрямками модернізації облікових процесів. Ці інноваційні інструменти дозволяють компаніям значно підвищити ефективність облікових функцій, зменшити помилки, пов'язані з людським фактором, та сприяти більш гнучкому й швидкому прийняттю управлінських рішень.

Дослідження переваг та викликів упровадження інноваційних облікових інструментів для українських підприємств продемонструвало, що, попри значний потенціал для підвищення конкурентоспроможності, українські компанії стикаються з низкою проблем при інтеграції нових технологій. Основні виклики охоплюють високі витрати на впровадження, необхідність підготовки кваліфікованих кадрів, адаптацію правового регулювання та можливі ризики безпеки даних. Проте, переваги інновацій, зокрема зниження операційних витрат, підвищення точності та прозорості даних, а також доступ

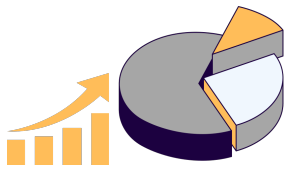

до оперативної аналітичної інформації, мають вирішальне значення для посилення позицій компаній на ринку.

На основі результатів дослідження розроблено рекомендації щодо інтеграції інноваційних інструментів у систему обліково-аналітичної підтримки МСП України. Рекомендується поступове впровадження технологій автоматизації та цифровізації, починаючи з базових рішень для електронного документообігу, обліку та фінансового аналізу. З метою зниження витрат доцільно застосовувати хмарні рішення та програмне забезпечення з модульною структурою, яке можна адаптувати відповідно до зростання потреб бізнесу. Важливим є також інвестування в підвищення кваліфікації кадрів і залучення державної підтримки у вигляді податкових стимулів та інформаційної допомоги для заохочення переходу до сучасних облікових систем.

Список використаних джерел

1. Vasylchyshyn O., Harkava V., Sheremet O., Sydorovych O., Berdnik I., Paziuk A. Financial crimes in the context national economic security. *AD ALTA: Journal of interdisciplinary Research*. 2021. Vol. 1. № 11. P. 119–123. Retrieved from: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7804> (date of access: 28.08.2024).
2. Гарькава В. Ф., Кліщевська А. Ю. Концептуальні підходи до управління економічною безпекою на регіональному рівні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-7-7416>
3. Bobro N. Features of digital transformation of economic processes. *Information society: technological, economic and technical aspects of formation* (9–10.07.2024). Retrieved from: <http://www.konferenciaonline.org.ua/us/article/id-1852/> (date of access: 28.08.2024).
4. Бобро Н. С. Нові тренди в економіці: цифровізація та діджиталізація. *Техніка і наука*. 2023. № 14 (28). С. 160–167. URL:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/8221/8265> (дата звернення: 28.08.2024).

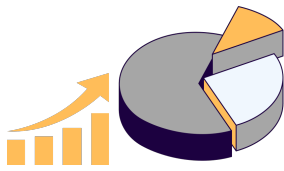
5. Пилипенко Л., Тивончук О. Розвиток методики формування управлінської бухгалтерської звітності в системі корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. № 2. С. 61–70. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.02.061> (дата звернення: 28.08.2024).

6. Маренич Т. Г., Зайцев Ю. О. Загальні положення облікової політики щодо фінансової звітності підприємств. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: матеріали II Міжнар. наук-практ. інтернет-конф.* (м. Харків, 30 жовтня 2020 р.). Харків, 2020. С. 76–82. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9182/1/Perspektivi_rozvitku_obl%C3%ACku_kontrol%C3%BB_ta_f%C3%ACnans%C3%ACv_v_umovah_%C3%ACntegrac%C3%ACjnih_%C3%AC_global_proces%C3%ACv_2020_28.pdf (дата звернення: 28.08.2024).

7. Крюкова І. О. Інноваційні інструменти у бухгалтерському обліку та їх імплементація в аграрній сфері. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2021. Вип. 1. С. 51–60. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/7/5> (дата звернення: 28.08.2024).

8. Бенько М. М. Зміст інновацій в обліку, аналізі і контролі як адаптивної реакції на зміни економічних процесів. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10(5). С. 5–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10%285%29__3 (дата звернення: 28.08.2024).

9. Бенько М. М., Сопко О. В. Digital-бухгалтерія: сутність та змістові характеристики. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку: збірн. матер. V Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю від дня народж. д.е.н., проф. Василя Васильовича Сопка*

(м. Київ, 7 грудня 2018 р.). Київ : КНЕУ, 2018. С. 216–218. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/31725> (дата звернення: 28.08.2024).

10. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Вип. 1–2. С. 83–96. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.083> (дата звернення: 28.08.2024).

11. Плаксієнко В. Я., Назаренко І. М. Безпаперова бухгалтерія: призначення, характеристика складових та ключові аспекти. *Агросвіт*. 2018. № 9. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/9_2018/5.pdf (дата звернення: 28.08.2024).

12. Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності 2021: Наказ Міністерства фінансів України від 12.11.2021 № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0595201-21#Text> (дата звернення: 28.08.2024).

13. Федун В., Люба А., Ковтонюк І. Цифрові інновації та їх вплив на бухгалтерський облік. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2. С. 440–452. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.440> (дата звернення: 28.08.2024).

14. Blockchain: A technical primer. Deloitte. February 6, 2018. Retrieved from: <https://www2.deloitte.com/insights/us/en/topics/emergingtechnologies/blockchain-technical-primer.html> (date of access: 28.08.2024).

15. Радівілова Г., Спільник І. QR-кодування в обліку та управлінні активами підприємства: переваги та перспективи використання. *Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.). Тернопіль, 2018. С. 319–320. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/32851> (дата звернення: 28.08.2024).